

Sager. Men om Stemmeret for Præsterne kunde der ikke være Tale, da dette vilde have krævet en Omdannelse af den hele Institution. Under de nuværende Forhold ere Præsterne kun indbudne til Landemodet for at udtale sig, men Ingen af dem er (som Provsterne) forpligtet til at møde eller til at blive ved Landemodet til Mødets Slutning. Og ligesaa lidt ere de berettigede til at sende Delegerede af deres Midte, der virkelig have Sæde og Stemme ved Landemodet. Heraf følger, at en Afstemning som den i sig selv vilde være uden constitutionel Betydning, saaledes ogsaa kun vilde kunne blive aldeles uorganisk, en blot Optælling af deres Stemmer, som tilfældigvis ere mødte, hvortil for Sjællands Stifts Vedkommende maa søies, at i dette store Stift mange Præster ere forhindrede fra at møde, og at fra Bornholm aldeles Ingen møder. Om man derfor end ved andre Landemoder har ladet en Afstemning foretage, har man dog ved det Sjællandske, for ikke i nogen Henseende at fremkalde et usandt Skin ved illusoriske Majoriteter eller Minoriteter, anset det for det Correcteste ikke at lade en saadan foretage, idetmindste ikke ved Sager, der af Ministeriet blive Landemodet forelagte og derved have en officiel Character. Men jeg finder mig foranlediget til paany at henlede Opmærksomheden paa det Naturlige og Velbegrundede i, at Præsterne fik en virkelig Stemmeret. Og tillader jeg mig at bringe i Erindring, at det sjællandske Landemøde, ligeledes ifølge et af mig støttet Forslag, for saa Aar tilbage hos Ministeriet har andraget paa, at der maatte gives Præsterne Sæde og Stemme ved Landemodet, naar de i hvert Provsti valgte En af deres Midte, der tilligemed Provsten skulde møde og afgive Stemme, medens den frie Udtalelse skulde tilkomme enhver Præst. Biskop erkjendte man, at en saadan Repræsentation ingenlunde kunde betragtes som Kirkens, men kun som Geistlighedens, da Løgelementet mangede og maatte søges repræsenteret under andre Combinationer. Men man gik ud fra den Erkjendelse, at naar Ministeriet vilde høre Geistlighedens Stemme som et væsentligt Moment ved kirkelige Sagers Afgjørelse, det da maatte være ønskeligt, at Geistlighedens Stemme kunde afgives under en saa fuldkommen Form som muligt. Ogsaa gik man ud fra den Erkjendelse, at da i en tilkommende Kirkeforfatning Lærerstanden, baade efter Sagens Natur og ifølge den lutheriske Kirkes Principer, vilde faae den vigtigste Andeel i Arbeidet, det da vilde være af ikke ringe Betydning, at den hertil havde gennemgaaet en Forberedelse og en Forføle. Dette Andragende blev imidlertid afflaaet af den daværende Cultusminister, fordi man fandt Betænkelse ved at give Geistligheden en Repræsentation, naar der ikke samtidigt kunde gives Lægmand en saadan. Det maatte altsaa have sit Forblivende ved det nuværende Forhold, hvor Præsterne paa Landemodet ikke have Betydning ved deres Stemmegivning, men ved deres Udtalelser og den Indflydelse, som disse kunne udøve deels paa det egentlige Landemodes Afstemning, deels paa Ministeriets Beslutning, naar dette tager de paagældende Sager under endelig Overtøelse.

Efter disse Bemærkninger skal jeg nu fremsætte Forhandlingens Hovedpunkter og Landemodets Indstillinger.

Om Nødvendigheden af og Vanskelighederne ved at virkeliggjøre den i Grundlovens § 75 nedlagte Tanke.

Dette blev først forelagt, fordi man deri fandt et omfattende Genhedspunkt for Betragtningen. Der blev foreslaaet, at Landemodet næstefter at paavise Nødvendigheden af, at den nævnte Paragraph under en eller anden Form blev fyldestgjort, skulde andrage paa, at Regjeringen vilde nedsætte en Kirkecommission i Tighed med den i 1854 nedsatte, til at udarbejde Forslag desangaaende, og at al kirkelig Lovgivning blev stillet i Bero, indtil dette Forslag kunde forelægges.

Herimod opponeredes af flere Præster, der dog, som Landemødeacten udviser, alle, med Undtagelse af Een, vare af stærkt udpræget Grundvigiantsk Retning. Vel havde disse i det Væsentlige Intet at erindre imod en Kirkecommission, der dog, naar den skulde svare til